

**SZÉCHENYI
EGYETEM**
UNIVERSITY OF GYŐR
GÉPÉSZMÉRNÖKI, INFORMATIKAI
ÉS VILLAMOSMÉRNÖKI KAR

Mikroelektromechanikai rendszerek beadandó

Raspberry Pi hőmérséklet és páramérő állomás DHT22 szonda, fejlesztői dokumentáció

Bacsa Balázs

IOFNFT

[2023]

1. Tervezési fázis

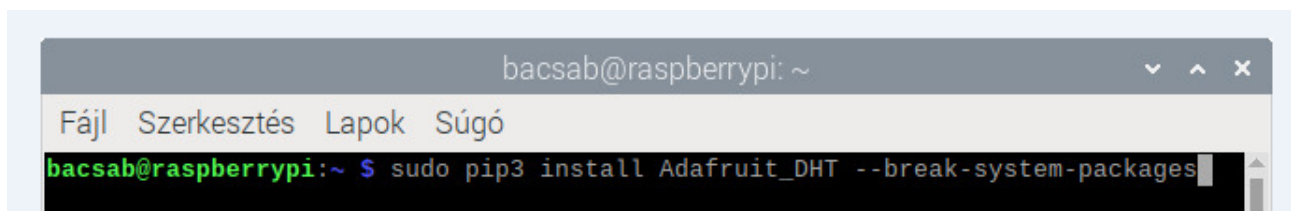
A projekt kivitelezésére egy Raspberry Pi 3B típusú mikroszámítógépet választottam, amihez a webáruházakban kerestem egy DHT22 típusú hőmérséklet- és páramérő szondát. Az elgondolásom alapján mikro SD kártyára került telepítésre a Raspbian operációs rendszer, majd Python nyelven történik a szoftver megírása, amely kommunikál a szondával és az adatok eltárolja adatbázisban, illetve azokat grafikonon is meg fogja tudni jeleníteni. A tervezési fázis során próbáltam információkat nyerni különböző weboldalakból a projekt elkészítéséhez, mivel még hasonló feladatot nem végeztem.

2. Felmerülő problémák a kivitelezés során

Az első nehézség, amivel szembe kellett néznem, hogy mikroszámítógépre telepítésre kerüljön az operációs rendszer. Ehhez szükségem volt egy mikro SD kártyára és a le kellett töltenem a Raspbian operációs rendszert. Maga a telepítés egyszerűbb volt, mint gondoltam, könnyedén elvégezhető volt.

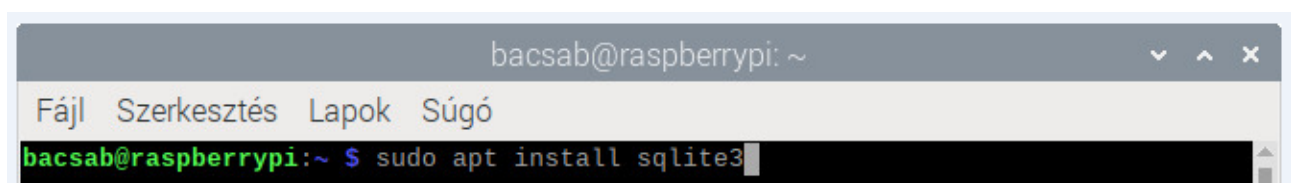
A következő lépés a szonda csatlakoztatása volt, amit a 3. pontban található dokumentációk alapján végeztem el.

A csatlakoztatás követően megpróbáltam adatokat kinyerni a szenzorból, hogy lássam a működését, illetve, hogy milyen formátumban tudom megjeleníttetni. Természetesen ehhez telepíteni kellett az Adafruit_DHT csomagot az eszközre. A csomag telepítése problémába ütközött, így a hibaüzenet alapján kikerestem a megfelelő parancsot.

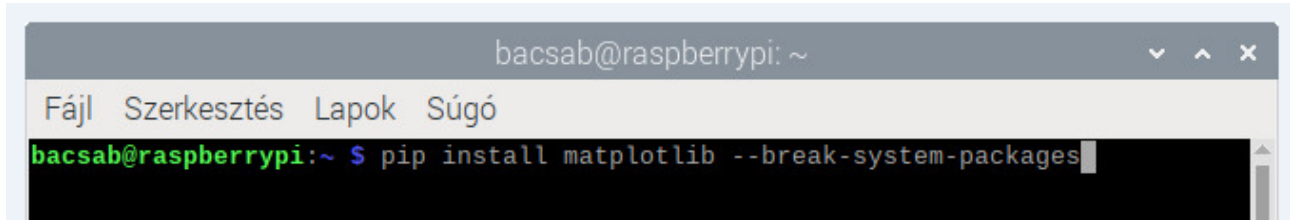
```
bacsab@raspberrypi: ~  
Fájl Szerkesztés Lapok Súgó  
bacsab@raspberrypi:~ $ sudo pip3 install Adafruit_DHT --break-system-packages
```

Ezt követően az adatbázisban eltárolást szerettem volna megvalósítani, amihez az sqlite3 csomag telepítésére volt szükség, a telepítés során itt is hibába futottam, amit a szonda telepítése során eszközölt módon orvosoltam.


```
bacsab@raspberrypi: ~  
Fájl Szerkesztés Lapok Súgó  
bacsab@raspberrypi:~ $ sudo apt install sqlite3
```

A mért adatokat szerettem volna grafikonon megjeleníteni, amihez a matplotlib.pyplot csomag telepítésére volt szükség. Ezzel grafikusán megjelenítettem az adatokat, azonban az X tengelyt el kellett forgatni 45 fokkal, hogy esztétikusabb élményt nyújtson.


```
bacsab@raspberrypi: ~  
Fájl Szerkesztés Lapok Súgó  
bacsab@raspberrypi:~ $ pip install matplotlib --break-system-packages
```

Ekkor találkoztam azzal a nehézséggel, hogy az adatbázisból kinyerni próbált adatokat nem tudtam megjeleníteni a grafikonon, hiába olvastam utána fórumokon. Ezt követően az az ötletem támadt, hogy az adatbázis tartalmát exportálom egy CSV fájlba, amit már könnyedén meg is tudtam jeleníteni grafikusán.

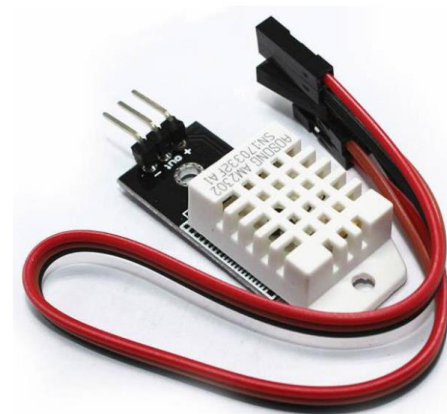
A méréseknél valamiért nem frissültek megfelelően a grafikon értékei és nem végezte el 30 másodpercenként az új adatok beolvasását, így másik módon igyekeztem megjeleníteni azokat. Egy megadott idő után bezárom a grafikont és beolvas egy új adatot, amivel frissíti grafikont is. Sajnos tudom, hogy nem a legjobb megoldás, de ezt a hibát nem sikerült orvosolnom.

3. Áramköri rajzok, felhasznált elemek

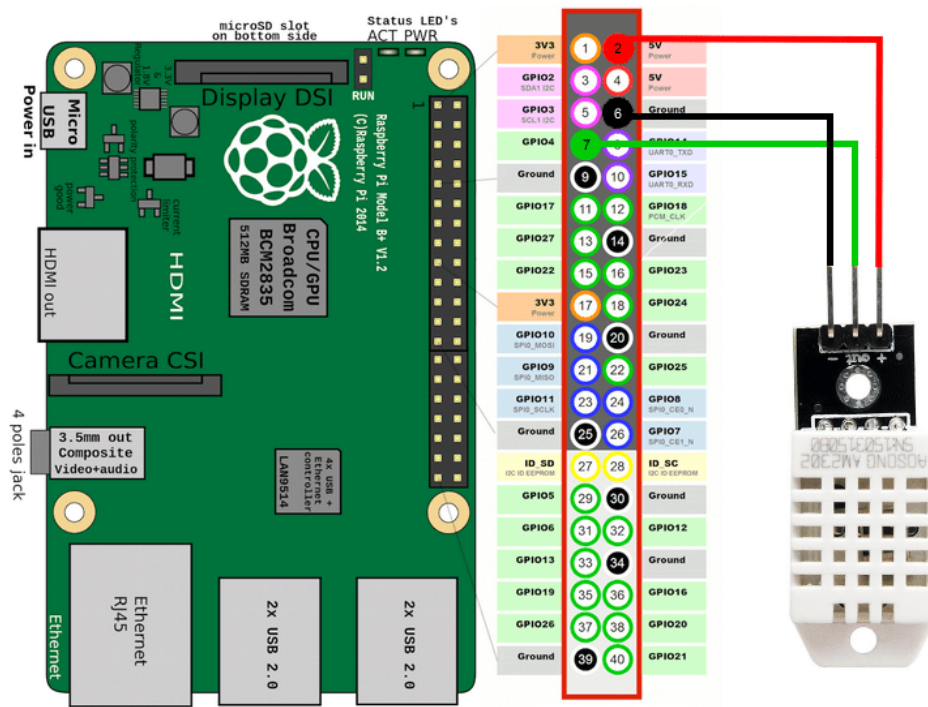
Raspberry Pi 3B modell

DTH22 szonda

DHT22 szonda bekötéséhez használt útmutató

Az eszköz összeállított állapotban

4. Hardver specifikációk

Raspberry Pi 3B modell specifikációja:

- Processzor: Broadcom BCM2837 chipset. 64 bit 1.2GHz Quad-Core ARM Cortex-A53
- Wireless: BCM43143 802.11 b/g/n Wireless LAN and Bluetooth 4.1 (Bluetooth Classic and LE)
- GPU: Dual Core VideoCore IV® Multimedia Co-Processor. Open GL ES 2.0, hardware-accelerated OpenVG, and 1080p30 H.264 high-profile decode. Capable of 1Gpixel/s, 1.5Gtexel/s or 24GFLOPs with texture filtering and DMA infrastructure
- Memória: 1GB LPDDR2
- Operációs Rendszer: Micro SD-ről futtatható Linux OS vagy Windows 10 IoT
- Méret: 85 x 56 x 17mm
- Tápigény: Micro USB 5.1V, 2.5A

DTH22 szonda specifikációja:

- Méretek 45 x 15 x 10 mm
- Szállítási érzékelő, áthidaló kábel
- Bemeneti feszültség 3,3 - 6 V
- Csatlakozások 3 érintkezők: 1x VCC, 1x digitális, 1x GND
- Felbontási pontosság 0,1
- Hőmérséklet-mérési tartomány -40 - 80 ° C
- Hőmérséklet mérési pontosság $\pm 0,5$ ° C
- Páratartalom 0 - 100%
- Luftf. -Mérési pontosság $\pm 2\%$ relatív páratartalom
- Energiafogyasztás 1 - 1,5mA
- Készenléti energiafogyasztás 40-50 μ A
- Mintavételezés: 2 másodperc

5. Szoftver specifikáció

A program célja, egy adott helyiség hőmérséklet- és páratartalmának monitorozása megadott időközönként. A mért adatokat eltároljuk adatbázisban, illetve grafikonon is megjelenítjük a felhasználók számára.

Az elkészített szoftver indítást követően importálja működéshez szükséges funkciókat (szonda kezelése, sql és csv kezelés, továbbá a dátum és grafikonok kezelése).

Megadjuk a szenzor típusát és a GPIO tűskét, amire csatlakoztatva van. Ellenőrizzük, hogy az adatbázis mér létezik-e amibe dolgozni szeretnénk. Amennyiben már megtalálható tovább lépünk, ha pedig nem létezik, akkor elkészítjük.

Kiolvassuk a mért adatokat a szenzorból, és formázzuk a dátumot, majd áttöltjük adatbázisba. Esetleg, ha nem működne a szenzor jelezzük a felhasználó felé egy "Szenzorolvasási hiba" üzenettel. A mért értéket megjelenítem a konzolon is, majd bezárom a kapcsolatot az adatbázissal és exportálom a tartalmát egy CSV fájlba. Az így kapott értékeket pedig beolvasom és grafikonon megjelenítem. A program automatikusan 30 másodperc után bezárja a grafikont és egy újabb mérést végez.

Ezt addig folytatja, ameddig meg nem szakítjuk manuálisan a program futását.

6. Rendszerkövetelmények

Rendszerkövetelmény tekintetében a minimum ajánlott konfiguráció az alábbiak szerint alakul:

- Raspberry Pi 3B modell. Régebbi modelleken lassú futást és működést tapasztalható.
- Raspberry Pi OS az alábbiak szerint:
  - Kiadás dátuma: 2023.10.10
  - Rendszer: 64-bit
  - Kernel verzió: 6.1
  - Debian verzió: 12 (bookworm)
- Telepítendő csomagok:
  - Adafruit_DHT
  - sqlite3
  - csv
  - matplotlib.pyplot

7. Fejlesztett kód részletezése

```
import Adafruit_DHT
import sqlite3
import csv
import matplotlib.pyplot as plt
from datetime import datetime

import time
```

Importálásra kerültek a programban használni kívánt funkciók:

- Szenzor felismeréséhez szükséges
- Adatbázis létrehozásához szükséges
- Adatbázis CSV-be exportálásához szükséges
- Grafikon megjelenítéséhez szükséges
- Dátum és idő kezeléséhez szükséges
- Időzítés használatához szükséges

```
sensor = Adafruit_DHT.DHT22
pin = 4
```

Itt megadtam, a szenzor pontos típusát és hogy melyik GPIO tűskén történik a kommunikáció.

```
while True:
    # Adatbázis csatlakozás
    conn = sqlite3.connect('szenzor_adatok.db')
    cursor = conn.cursor()
```

Ciklusba szerveztem az adatbázishoz történő csatlakozást és majd későbbiekben látható, hogy a mérések is ebbe a részbe lesznek elvégezve.

```
cursor.execute("SELECT name FROM sqlite_master WHERE type='table' AND name='meresek'")
if cursor.fetchone() is None:
    cursor.execute('''
        CREATE TABLE meresek (
            id INTEGER PRIMARY KEY AUTOINCREMENT,
            datum TIMESTAMP,
            homerseklet REAL,
            paratartalom REAL
        )
    ''')
```

Először ellenőrizzük, hogy létezik-e az adatbázisunk, majd ha nem találja a rendszer, akkor létrehoz egy „meresek” nemű táblát „id”, „datum”, „homerseklet” és „paratartalom” struktúra alapján.


```
humidity, temperature = Adafruit DHT.read_retry(sensor, pin)
now = datetime.now()
formatted_date= now.strftime("%Y-%m-%d %H:%M:%S")
now=formatted_date
```

A mérési adatokat kiolvassuk a szenzorból, a standard dátumformátummal, majd formázzuk használathoz célszerű módon megfelelően.

```
if humidity is not None and temperature is not None:
    cursor.execute("INSERT INTO meresek (datum, homerseklet, paratartalom) VALUES (?, ?, ?)", (now, temperature, humidity))
    conn.commit()
else:
    print('Szenzorolvasási hiba')
```

Amennyiben a páratartalom és a hőmérséklet mért értéke nem „üres” azaz a szonda működik, eltárolja az adatbázis a pontos időpontot, a hőmérsékletet és a páratartalmat is az adatbázisban. Azonban, ha nem képes mérést végezni, visszajelez a felhasználónak, hogy szenzorolvasási hiba történt.

```
cursor.execute("SELECT * FROM meresek")
records = cursor.fetchall()
for record in records:
    id, datum, homerseklet, paratartalom = record
    print(f"ID: {id}, Dátum: {datum}, Hőmérséklet: {homerseklet:.1f} °C, Páratartalom: {paratartalom:.1f} %")
```

Lekérdezzük az adatbázis tartalmát és kiírjuk konzolra az összes benne található értékeket az alábbiaknak megfelelő módon. Minden lefutás esetén kiírja az adatbázis teljes tartalmát.

```
ID: 1, Dátum: 2023-12-02 08:41:38, Hőmérséklet: 24.9 °C, Páratartalom: 37.5 %
ID: 2, Dátum: 2023-12-02 08:42:12, Hőmérséklet: 25.0 °C, Páratartalom: 37.1 %
ID: 3, Dátum: 2023-12-02 08:42:42, Hőmérséklet: 25.0 °C, Páratartalom: 37.1 %
```

```
conn.close()
```

Bezárjuk az összes kapcsolatot az adatbázissal, mert nyitott kapcsolat esetén nem lehet elvégezni az adatbázis áttöltését CSV formátumba.

```
with open('exported_data.csv', 'w', newline='') as csv_file:
    csv_writer = csv.writer(csv_file)

    csv_writer.writerow(["ID", "Dátum", "Hőmérséklet (°C)", "Páratartalom (%)"])

    csv_writer.writerows(records)
```

Megnyitunk egy CSV fájlt írásra csv_file változóként, aminek a neve exported_data.csv és a beállítjuk a sorvégi karaktert. A fejlécbe létrehozuk az oszlopok nevét, majd beleírjuk a rekordokat.

```
csv_file.close()
```

Ezzel a paranccsal bezárjuk a CSV fájlt, mivel a következő ciklus futásáig nem lesz rá szükségünk és szeretnénk kirajzolni a benne található értékeket.


```

with open('exported_data.csv', 'r') as csv_file:
    csv_reader = csv.reader(csv_file)
    next(csv_reader)
    data = list(csv_reader)

    dates = [row[1] for row in data]
    temperatures = [float(row[2]) for row in data]
    humidities = [float(row[3]) for row in data]

```

Megnyitjuk olvasásra a CSV fájlunkat, átugorjuk a fejléct, majd beolvassuk az értékeket. A hőmérséklet és a páratartalom értékeket lebegőpontos típusban jelenítjük majd meg.

```

plt.figure(figsize=(12, 6))
plt.plot(dates, temperatures, label='Hőmérséklet (°C)', marker='o', linestyle='-', color='b')
plt.plot(dates, humidities, label='Páratartalom (%)', marker='o', linestyle='-', color='g')

```

Készítünk egy vonaldiagrammot a matplotlib könyvtár segítségével, amely 12 hüvelyk széles és 6 hüvelykes magassággal jelenik meg a kijelzőn. Ezen a hőmérséklet kék vonallal kerül ábrázolásra, a mért értékeket pedig pedig „O”-val jelöli majd. A páratartalom pedig hasonló módon jelenik meg, mint a hőmérséklet, egyedül a diagramm színe változik zöldre.

```

plt.title('Hőmérséklet és Páratartalom')
plt.xlabel('Dátum')
plt.xticks(rotation=45)
plt.ylabel('Érték')
plt.legend()

```

A diagramm címének beállításra kerül a „Hőmérséklet és Páratartalom” szöveg. X tengelyt elnevezzük „Dátum”-nak, majd elforgatjuk a feliratait 45 fokkal a könnyebb olvashatóság érdekében. Y tengelyt elnevezzük „Érték”-nek, mivel itt jelenítjük meg a fokot és a páratartalmat is. Végül hozzáadjuk a jelmagyarázatot a diagrammhoz.

```

plt.tight_layout()
plt.show(block=False)
plt.pause(30)

plt.close()

```

Automatikusan beállítjuk az elrendezését a diagrammnak, hogy azok a lehető legoptimálisabb módon elférjenek a megjelenítés során. A program további futtatását biztosítjuk, hogy megállna az ábra megjelenítése miatt, tehát így a mérések folytatódnak. 30 másodpercet várunk, mielőtt bezárjuk az ábrát, majd folytatjuk tovább a ciklust az elejéről a „while” résztől.

A program a végtelenségig fut, sajnos bezárására csak manuális megszakítással van lehetőség. Túlzottan nagy adatmennyiség esetén a diagramm túlszűfolttá válik, így célszerű az adatbázist kiüríteni.

8. Pillanatkép a program futásáról

